

Amateursuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Köglaan 30, 3571 PZ Utrecht
www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

redactie@depioniers.nl

In dit nummer o.a.

Van het bestuur	2
7 november: 80 jarig jubileum	2
Interview met Jan Hellevoort	3
Piotour ruilen maar!	4
Terugblik op jubileumjaar	5
Koningin van de nacht	6
Buurman weet alles	7
De beleefstuin leeft	8
Wat te doen met pompoenen?	8

Van de redactie

Het 80 jarig jubileum is bruisend en feestelijk en nog steeds in volle gang. Muziek, theater, community-art, tentoonstelling, vlinderborders, plukfruit, toespraken, dansen, een koor.

Agenda

- **31 oktober 14:00 uur**
Piotour: Ruilen maar
- **7 november 9.30 – 13:00 uur**
Natuurwerkochtend
- **7 november vanaf 19:30**
Pioniersfeest
- **10 november 20:00 uur**
Pompoenlezing Groei & Bloei
- **29 november 10:00 uur**
Natuur aan de stadsrand

Houd ook de activiteitenkalender bij de kantine en de website in de gaten voor actuele informatie!

De Pioniers brengt meer voort dan alleen maar moes. We zijn 'groen' erfgood met een cultureel tintje. Dat erfgood kunt u in levende lijve ontmoeten tijdens het feest op 7 november. Ik ging vast bij hem op bezoek om geschiedenis op te halen. In deze nieuwsbrief een interview. Iedereen is welkom op de Pioniers behalve de slakken en konijnen. Ik weet van verschillende tuinleden dat ze slakken vangen en vervolgens ergens ver weg aan de andere kant van het spoor vrij laten. Hoe doe jij dat met de slakken? En hoe gaan we het met de konijnen doen in de toekomst? Goede ideeën graag mailen naar redactie@depioniers.nl.

Eén van de goede ideeën tegen slakken is om meer egels rond te laten lopen op de Pioniers. Egels eten slakken. Laatst kwam een buurtbewoner een egel brengen. Dit schattige beestje is losgelaten op ons park.

Verder in deze nieuwsbrief uitleg over het sedumdak en tomatenteelt. Wil je meer weten over de achtergrond van de koningin van de nacht? Of wil je je opgeven voor zeisles in het voorjaar of de Piotour in november?

redactie@depioniers.nl,
Evelien Pullens

Van het bestuur

Eens in de week, meestal op dinsdagmorgen, komt het bestuur bij elkaar: Mia, Peter, Henk en Fons. Er zijn veel lopende zaken te regelen, zoals de planning van tuindiensten, begeleiding van aan en verkoop van tuinen, financiën, gesprekken als vervolg op de schouw. We hebben genoeg te doen en hebben hard aanvulling nodig. De vacature penningmeester is het meest urgent, maar er zijn meer bestuursleden nodig. Neem contact met ons op als je op bestuurlijk niveau actief wilt zijn. Je ziet het tuinenpark dan van een andere kant.

Willem blijft voorlopige als vrijwilliger de penningmeester van de Pioniers, maar niet meer als mede-bestuurslid. We betreuren zijn vertrek, we missen hem, maar we zijn ook blij dat hij op de achtergrond actief blijft. Op 7 november, tijdens het lustrumfeest, nemen we afscheid van hem als bestuurslid, maar we verwachten hem te blijven zien!

De afgelopen periode zijn we bezig geweest met het plein. We hebben advies ingewonnen over de bedekking

en hebben daarna opnieuw overleg gehad met de werkgroep. We koppelen nu even terug met de AVVN in verband met de toegezegde subsidie. Hierover binnenkort meer in een nieuwsflits.

We hopen de komende periode ook het statutenproject tot een goed einde te brengen. Alles is klaar en we roepen binnenkort een extra vergadering van de ALV bij elkaar; Iris en Joost zullen dan de bijstellingen toelichten. Waarschijnlijk zullen er ook amendementen ingediend worden. Geen ingewikkelde inhoudelijke vergadering, maar een korte, zakelijke bijeenkomst; en dan kort daarna waarschijnlijk een tweede ALV, waarop definitief besloten wordt over de al dan niet geamendeerde statuten.

Het wordt wat ons betreft dan ook tijd om statuten, huishoudelijk reglement en nadere informatie op handzame manier beschikbaar te krijgen voor de bestaande - en de aspirant leden.

Het bestuur

80 jarig jubileum

Zaterdag 7 november is de dag dat de Pioniers exact 80 jaar bestaan. 's Morgens is de natuurwerkdag, 's avonds het feest. Er zullen symbolisch 80 bollen geplant worden om het jubileum te vieren. Bij het feest zijn de zoon en dochter van Jan Hellevoort aanwezig, die als kind de opening van de Pioniers meemaakten.

De Natuurwerkdag staat in het teken van de aanleg van een Stinzenbos. Stinzenplanten vormen een bijzondere groep verwilderende sierplanten afkomstig uit verre streken. Ze kwamen vaak voor op oude buitenplaatsen en op de oude «stinzen» (landhuizen) in Friesland. Zij zijn daar ooit eeuwen geleden geplant en verwilderd en door de jaren heen helemaal ingeburgerd. Het zijn vooral de in het voorjaar bloeiende bol-, knol- en wortelstokgewassen. Bij de achtergang krijgen de Pioniers een stuk bos waar deze stinzenplanten volgend voorjaar bewonderd kunnen worden. De bollen moet alleen eerst nog de grond in. Doe je mee?

Wil je je aanmelden? Dat kan op de [website van natuurwerkdag](#). Vergeet bij aanmelding niet het vinkje voor een gratis welkomstpakket met een paar werkhandschoenen aan te klikken. Tot 7 november van 9:30 tot 13:00 uur.

Tip van de maand

Tuinvrijwilliger Henk gaf een paar goede tips toen ik in het wilde weg de heg aan het knippen was: Span een touwtje om je de heg mooi recht te knippen. Onder moet de heg wat breder zijn dan boven, piramidevormig dus, omdat de blaadjes zo meer licht vangen. Dan groeit hij beter.

Interview met Jan Hellevoort, voorheen tuin 7

Jan Hellevoort was 9 jaar toen zijn vader, ook Jan Hellevoort, 7 november 1935 de Pioniers oprichtte. Nu, bijna 80 jaar later, bezoek ik Jan Hellevoort en zijn vrouw Ria in hun woning in Driebergen. Je zou niet zeggen dat hij al 89 jaar is. Hij wint nog steeds schaakwedstrijden en onderhoudt de prachtige achtertuin van zijn huis die er kleurrijk uitziet. "Ik heb een paar

"Ik heb een paar groene vingers van mijn vader geërfd"

groene vingers van mijn vader geërfd." vertelt Jan Hellevoort trots "Mijn vader was dol op bloemen, vooral dahlia's. Ik heb ze ook in de tuin staan." Inderdaad, rode en gele dahlia's kleuren de tuin in Driebergen.

Ook uiterlijk lijkt Jan Hellevoort op zijn vader. Hij legt albums op tafel met foto's van zijn vader en de Pioniers: zijn vader met een grote prijswinnende

kalebas, het kleine tuinhuisje, de hele familie op de tuin. "Mijn vader kweekte alle soorten bloemen, maar hij had ook groentes. Zo kweekte hij bijvoorbeeld hele bijzondere gele tomaten die peervormig waren... fruittomaten."

Goed in toespraken

In 1935 woonde het gezin Hellevoort op de Gildstraat in Witte Vrouwen. Vader Jan was werkeloos, zoals zoveel mensen toen, en was voorzitter van de bouwarbeiders-vakbond. "Mijn vader was goed in organiseren," vertelt Jan. "Hij was altijd iets aan het opzetten of regelen en gaf graag toespraken. Omdat we in die tijd weinig geld hadden, wilde hij graag een volkstuin om groentes te kunnen verbouwen." Eerst huurde vader Jan Hellevoort een tuin bij het complex van de Volksbond tegen alcoholmisbruik, maar hij bleek het al snel oneens te zijn met een heleboel zaken daar. "Echt iets voor mijn vader om dan zelf iets op te gaan zetten." zegt Jan. Zijn vader kreeg het

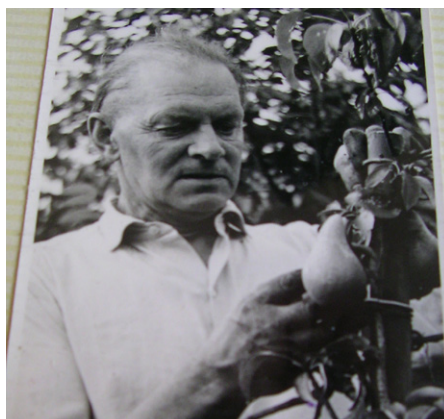
al snel voor elkaar een eigen vereniging te beginnen, die het terrein aan de Ezelsdijk toegewezen kreeg, met vruchtbare grond, maar wél binnen een verboden militaire kring. Er waren regels. Er mochten slechts huisjes gebouwd worden van 2 bij 2. De paden mochten niet verhard worden...

Het was een kunst om de fortwach-

"In die tijd waren er nog boerderijen aan de andere kant van de sloot"

ter, die toezicht moest houden op de regels, te slim af te zijn. Jan vertelt dat zijn vader de paden toch heeft weten te verharden met restasfalt van daken wat hij in repen op de modderpaden liet leggen.

Lees verder op pagina 4 >

< vervolg van pagina 3

Een boeket voor de ijscoman

Jan ging vaak met zijn vader mee om te helpen in de tuin. Aardappels rooien, boontjes plukken. Hij herinnert zich nog dat zijn vader op het eind van de dag altijd een mooie bos bloemen plukte. Ze liepen dan naar ijssalon Otten op de Blauwkapelse weg. Zijn vader gaf de ijscoman de bos bloemen en in ruil daarvoor kreeg het hele gezin een roomijsje.

Jan herinnert zich ook de speeltuin op de Pioniers nog goed. Vroeger was daar

“een achterkleinzoon van Jan Hellevoort, Vincent, staat nu op de wachtlijst voor een tuin”

een hoge glijbaan waar hij eens aan de zijkant van af gevallen is. Gelukkig viel hij niet hard. Hij speelde met zijn vriendjes ook bij de sloten. In die tijd waren er nog boerderijen aan de andere kant van de sloot. De jongens van de

tuin maakten ruzie met de jongens van de boerderij en bekogelden elkaar over de sloot. Later, toen Jan getrouwd was, kwam hij weer met zijn eigen kinderen naar de tuin. Ook zijn jongens speelden op de glijbaan, bij de sloten en gingen vissen.

Genoeg te eten tijdens de oorlog

Het gezin Hellevoort had veel profijt van de aardappels, tomaten, boontjes en andere producten uit de tuin. Vader en zoon visten ook. Ze huurden een bootje en kwamen met lekkere vissen thuis, die moeder vervolgens klaarmaakte. Dankzij de tuin hadden ze genoeg te eten tijdens de oorlog.

Wel moesten de tuinen tegen het eind van de oorlog bewaakt worden, omdat er werd gestolen. De mannen gingen om de beurten op de Pioniers slapen om de dieven af te schrikken. Zoon Jan kon in die tijd niet meer naar de Pioniers, omdat hij zich vanaf zijn 17e moest schuilhouden voor de Duitsers. De laatste 2 jaar van de oorlog heeft hij binnen gezeten. Als er Duitsers aan de deur kwamen verstopte hij zich onder de vloer.

Jan weet ook nog te vertellen dat in de meidagen van 1940 en 1945 het hele terrein Ezelsdijk onder water werd gezet. Dat was dramatisch. De tuinders moesten weer helemaal opnieuw beginnen, omdat hun oogst verzopen was. Vader Jan was eerst woest, maar later werden er wel weer oplossingen gevonden voor de problemen.

Het tuinencomplex was zijn lust en zijn leven. Vader Jan Hellevoort bleef in het bestuur tot hij 77 was en heeft nog een tuin gehad tot zijn 84e. Zoon Jan heeft zelf nooit een tuin willen hebben. Hij heeft 50 jaar in het bestuur van twee schaakverenigingen gezeten. Maar een achterkleinzoon van Jan Hellevoort, Vincent, staat nu wel op de wachtlijst voor een tuin bij de Pioniers. In de voetsporen van zijn overgrootvader...

Piotour: Ruilen maar

Het is weer aan het herfst en we weten inmiddels dat dat Vaste-Planten-Verplaats-en-Ruil-Tijden zijn. Daarom organiseert Pieternel op 31 oktober 14.00 uur een Piotour met dit keer als thema Ruilen Maar!

“Hoera, een pol van die leuke Scharnierbloem uit tuin 116” of “Ik krijg gewoon een zaailing van een Kaardenbol.” “Die hele Hosta mag weg!” Jazeker, kost niks, maar als je deelneemt aan deze wandeling is het wel zo leuk en aardig als je zelf ook wat in de aanbieding hebt. Naast vaste planten kun je ook denken aan zaailingen van 2-jarige planten of zelf gewonnen zaden. Het is niet de bedoeling dat je zelf in iemands tuin gaat staan scheppen, tenzij de tuinder dat juist graag zelf wil. Steek voor aanvang van de tour de pollen al af en zet ze klaar in potjes of zakjes. Wel goed vochtig houden!

Fijn als je laat weten dat je mee wilt wandelen en aangeeft welke planten of zaden je in de aanbieding hebt. Ook bij twijfel over geschiktheid van een aangeboden plant en of juist een bepaalde plantenwens hebt. Opgeven en informatie vragen kan via piotour.ruilenmaar@telfort.nl. Ik heb er nu al zin in!

Pieternel

Feestavond 7 november

Vanaf 19.15 uur is de kantine open. We beginnen met het ophalen van de geschiedenis met de zoon van Jan Hellevoort en anderen. Er zal een filmpje uit de jaren 70 vertoond worden.

Rond 20.30 zal er afscheid genomen van onze penningmeester Willem Sen.

Vanaf 21.00 is het Feest met DJ Theo. Theo draait muziek om op te (stijl) dansen, swingen en je dak uit te gaan! Buiten brandt de vuurkorf voor wie liever even bijpraat.

Iedereen is welkom: leden, oud-leden, aspirant-leden en belangstellenden. Neem dus gerust iemand mee!

Heb je vragen over vroeger? Misschien komt er die avond wel een antwoord.

Mail je eventuele vragen naar: redactie@depioniers.nl

JubileumFeest bij de Pioniers...

... een terugblik

Feestweekeind 13 en 14 juni

We hadden een bruisend Pioniersfeestweekeind wat begon met een blotevoeten-pad voor de kinderen en een uitgebreide Marokkaanse maaltijd. Omdat het best koud werd doken we daarna de kantine in om samen met Ad en zijn gitaar knus liedjes te zingen.

De volgende dag was het gelukkig mooi weer voor onze Groenmoet-jedoendag met een plein vol kraampjes, rommelmarkt en weelderige taarten bij de opening van de

beleeftuin. De slingers van Pieternel waren prachtig. Natuurlijk zong ons eigen Pionierskoor de Piotones. Er was een paard en wagen. En jawel, dit keer ook een theatertour met een prachtig lied van Martine 'de koningin van de nacht' en een levende tuinkabouter in de tuin van de Hilhorstjes.

Ad speelde Franse liedjes in de weelderige Tour-de-France tuin van Gerard. Tine zong met haar dameskoor in haar eigen huisje een lied-

programma. Deze artiesten van de tuin werden geregisseerd door Emiel.

Het wijkorkest Noordooster was geweldig als afsluiter van dit bruissende weekeind. Onze tuin heeft goede sier gemaakt op het groene feest van Utrecht oost.

Bekijk [hier](#) het filmpje van de hele feest. En [hier](#) zie je een filmpje van de kabouteruin.

Mozaïek om op te zitten

"Job is niet alleen een kunstenaar, hij is ook een goed groepsleider." vertelde voorzitter Fons toen hij de bank inwijdde. "Dat moet wel als 30 mensen gezamenlijk aan het project werken. Job maakte een ontwerp gebaseerd op schilderijen van Matisse afgewisseld met ideeën van tuinleden. Toen het ontwerp klaar was, volgden eindeloze avonden van steentjes hakken, kleuren sorteren en vormen in elkaar passen. Steeds wisselende mensen zaten gezellig om een lange tafel te mozaïeken. Dit is echt community-art. Het resultaat is niet alleen mooi, het verbindt mensen ook met elkaar.

"5 jaar geleden markeerde het beeldhouwwerk 'De Peul' het 75jarig bestaan. Nu, bij het 80 jarige bestaan hebben we samen een mozaïek-kunstwerk gemaakt." vertelt Fons. Bij de feestelijke opening van de bank gaan een grote hoeveelheid makers met Job in het midden op de bank zitten. "Ik zal jullie missen," zegt hij met enige weemoed "Als ik tijd zou hebben, nam ik ook een tuin hier. Ik vind de Pioniers zo'n bijzondere gemeenschap." Dan wordt de bar geopend en kan de bank hij echt gebruikt worden om even gezellig met iemand te kletsen of een sigaretje te roken.

JOB BISSCHEROUX

De koningin van de nacht

Een koningin met stekels

De 'koningin van de nacht' is een cactus waarvan de bloem één nacht in het jaar bloeit. Meneer Van de Coterlet, de vader van René van tuin 51, had een heleboel cactussen in de kas op zijn tuin (tuin 110). Zo ook de 'koningin van de nacht', een cactus die één keer per jaar bloeide. Veel Pioniers bleven die ene nacht per jaar wakker om rond middernacht naar de kas van meneer Van de Coterlet te komen om dit bloeiende wonder mee te maken. Die kas staat er nog steeds en is nu in het bezit van Martine.

De koningin van Mozart

Dit oude verhaal inspireerde Martine om een lied te spelen en zingen tijdens de theatertour van de GroenMoetjeDoenDag. Martine schreef een eigen tekst op het lied van de koningin van de nacht uit de Zauberflöte van Mozart. In een prachtige jurk kwam ze uit haar kas tevoorschijn onder begeleiding van haar pianospelende zangleraar en bracht een expressief operalied ten gehore. Evarien Tuitert, die ook de vormgeving verzorgt van ons tuinenpark, maakte een hele bijzondere cactusbloem van papier, die zich aan het eind van het lied opende. Deze bloem kwam in beweging door een langzaam leeglopend flesje water.

De kas van de koningin

De kas in de tuin van Martine (tuin 110) is van hout en ruim 35 jaar oud! Toen Martine zo'n 23 jaar geleden de tuin overnam van meneer Van de Coterlet stond de kas er al. Meneer Van de Coterlet gaf les aan een technische school, waar de leerlingen ter afsluiting van hun opleiding een examenwerkstuk, een 'proeve van bekwaamheid', moesten maken. Een aantal leerlingen hebben toen deze kas gebouwd van hardhout. Heel degelijk en mooi. Zo degelijk dat hij nu, na 35 jaar, nog steeds staat. Maar ja, de tand des tijds heeft ook vat gekregen op deze kas. Daarom wordt hij nu helemaal opgeknapt door Henk.

Een stukje tekst uit het lied van Martine:

*Mijn cactusbloed kolkt woest in al mijn stekels
Boos! En vertwijfeld!
Woest en vertwijfeld sta ik hier alleen
Hier, in de kas,
terwijl mijn cactuszussen rijk'lijk bloeiden
Bij mij slechts kale cactustakken groeiden
Kijk naar mijn zussen, ze bloeien één voor één*

*Alle pioniers ze stromen toe,
en met ontzag en bewondering,: applaus!
Meneer de Coterlet hij straalt
De koningin heeft het gehaald!
En ik lach ha.ha.ha.ha...
Wij samen ha.ha,ha,ha,haaa
Ik sta in bloei en prachtig
En de pioniers zijn tachtig
Oh wat een geluk
Deze nacht kan niet meer stuk*

Jaarlijkse tuintentoonstelling

De jaarlijkse tentoonstelling was een succes, met dit jaar vooral veel creatieve inzendingen. Het groente en fruit was helaas wat schaars vertegenwoordigd. Wederom ging de Heer Hilhorst er vandoor met de prijs van de tuinproducten. De grootste prijs was wel onze eigen mozaïekbank, die we zelf hebben gemaakt. Die prachtige slingerende bank is onder de bezielende leiding van Job Bisscheroux ontstaan. 23 augustus werd de bank ingewijd.

Buurman weet alles

Beste buurman,

Nou heb ik zo mijn best gedaan op de tomatenplanten. Ze groeien goed en hebben veel tomaten. Ze hebben alleen allemaal bruine vlekken. Toen dacht ik. Dan ga ik tomaten in de beleeftuin plukken, want ik had ze nodig voor de soep. Maar ook die tomaten hadden bruine vlekken. Hoe komt dat nou toch?

Buurvrouw

Beste buurvrouw,

Die bruine vlekken is een ziekte. Phytophthora heet de ziekte officieel. Het komt eenvoudig door ons klimaat: zomers vol regen en amper dagen boven de 25 graden. De ziekte treedt op bij onze buiten geteelde tomaten, als het na warme dagen in de zomer veel regent. Phytophthora is het ergste wat een tomatenliefhebber kan overkomen. De ziekte zorgt ervoor dat je prachtige tomatengewas vol met grote groene vruchten binnen één à twee weken verandert in een troesteloze plant. Zorg voor droge planten, met name als het regent. Tomatenplanten hebben een afdak nodig. Loop eens over het tuincomplex van de Pioniers. Soms zie je ze nog staan, die rare kleine kasjes op hoge poten: de tomatenkasjes! Je kan tomaten natuurlijk ook in de grote kas verbouwen, maar dan moet je goed ventileren om de luchtvochtigheid laag te houden: zet dus in de zomer de deur van je kas altijd open.

De buurman

Beste buurman,

Maar dat betekent dat ik nooit meer tomaten zou kunnen kweken in mijn tuin, want ik heb geen kas zoals u... Mag ik misschien morgen een klein tomaatje voor op de sla? Ik krijg visite.

Buurvrouw

Beste buurvrouw,

Probeer eens cherry-tomaten. Die hebben kleine vruchten en een hoge resistentie tegen Phytophthora. Ze zijn er in soorten met voldoende weerstand, bijvoorbeeld het ras Philovita. Dit is de beste tip die buurman kan geven:

- Plant in de volle onbeschermde grond alleen tomaten met kleine vruchten.
- Plant tomaten met grote vruchten onder een afdak of in de kas.

De buurman

**Meer lezen over tomaten kweken?
Kijk eens op de website van de
Pioniers bij **Tuintips!****

De beleeftuin leeft

Afgelopen 14 juni op de GroenMoetJeDoenDag is de beleeftuin geopend door wethouder Paulus Jansen. Er werden zo'n 100 bloemen met wensen gepoot. "Het lijkt onderhand wel de derde opening" hoorde ik die dag iemand zeggen. Dat klopt wel een beetje.

Drie openingen

In 2010 kwam de tuin vrij en stelde de toenmalige voorzitter een pluktuin voor. In 2011 opende burgemeester Wolfsen dit initiatief. Er was nog niet veel gebeurd, maar de tuin leefde wel dankzij workshops. Vervolgens stond in 2013 de tuin in het zonnetje toen de Pluk van de Petteflet Prijs was gewonnen. Geen opening weliswaar, maar wel een feestje. Er was trouwens nog steeds niet veel gebeurd. De wilgenwand was gebouwd, dat wel. Daarna ging het ineens heel snel. In juni 2014 was de tuin nog één groot moeras, terwijl in augustus de steigerhouten bakken gevuld waren en de vlinderborders volop bloeiden. Er hielpen dat jaar ook wel erg veel mensen! In 2015 is het huisje gebouwd. Het frame van rode douglas, de wanden van leem en het dak gestoffeerd met sedums van Ekogras.

De plannen

Volgend voorjaar zal de achterwand gemaakt worden, ook van leem. Daarin komen allerlei dierenkastjes. Op de andere wand komen de informatieborden, die boordevol weetjes staan over ons park, de natuur en de groenten. Ook is er een plan om een verhoogde waterbak te maken, met aan één zijde een glazen wand, zodat je de waterbeestjes voorbij kunt zien zwemmen. We zoeken nog een sponsor en iemand die ervaring heeft in het bouwen van zo'n groot soort aquarium.

Mag er geplukt worden?

Een tuin is nooit af. Maar af of niet af, de tuin kan volop gebruikt worden. Op het grote vlonderterras kunnen workshops worden gegeven, maar je kunt er ook in het zonnetje zitten en elkaar ontmoeten. Er komen nog lounge banken. Kruiden en klein fruit mogen altijd geplukt worden. Voor bloemen en groenten moeten er nog afspraken gemaakt worden om te voorkomen dat een enkeling met een superbos er van tussen gaat en anderen vervolgens een kale tuin aantreffen. Trouwens: de planten in de grote border en vlinderborder zijn vooral vlinder- en bijenplanten. Dus voor hen laten we natuurlijk het meeste staan.

Het sedumdak

Hebben jullie het dak van het huisje op de beleeftuin al goed bekeken? Er liggen geen dakpannen of golfplaten op, maar er groeien planten. Dit heet een sedumdak. Pieternel is de initiatiefneemster van dit 'groene dak'. Hoe maak je dat nou. "Je bouwt zo'n dak op in laagjes. Op de beleeftuin hebben we op advies van de leverancier de volgende volgorde aangehouden. Eerst een laag rubber, waar je ook vijvers mee kunt maken, om het dak droog te houden. Dan een laagje vilt om de wortels tegen te houden. Daarop een laag polyetherschuim, die dient als een spons en uiteindelijk bovenop de sedumrol. In plaats van de schuimlaag die het water vasthoudt, kun je ook een op zand gelijkende materiaal gebruiken. Dit zou te zwaar zijn geworden voor de constructie van het huisje in de beleeftuin."

Het opbouwen van de lagen is niet zo zwaar, maar het tillen en leggen van de sedumrollen wél. Ze zijn zo zwaar dat ze door twee mensen maar net te tillen zijn. Pieternel maakt zich een beetje zorgen over kale plekken in het sedumdak. Na een telefoontje met de leverancier is ze gerust gesteld; de kale plekken zullen volgende voorjaar weer aangroeien. Het dak moet wel bemest worden.

INFORMATIEVE WEBSITES OVER DIT ONDERWERP ZIJN WWW.EKOGRAS.COM OF WWW.SIMPELSEDUM.NL

Wat te doen met pompoenen?

Sander Sanders geeft dinsdagavond 10 november een informatieve dialoog over de pompoen en exotische komkommerachtigen. Hij vertelt iets over de geschiedenis van de pompoen, over het zelf kweken (met veel tips). Ook laat hij zien en proeven wat je allemaal met pompoen kunt doen: leuke composities met pompoenen, pompoenenjam, recepten. Hij neemt verschillende soorten pompoenzaden mee.

Deze lezing wordt georganiseerd Groei & Bloei afdeling Utrecht www.utrecht.groei.nl. Niet leden 2,- euro. Tuinleden en leden Groei en Bloei gratis.

